

ГАЛУЗЕВА УГОДА

гірничо – металургійного комплексу України

на 2007-2008 роки

Розділ I

Загальні положення

1.1. Галузеву угоду (далі - Угода) укладено між власниками (роботодавцями) підприємств, установ, організацій галузі, їх уповноваженими представниками або органами в особі Міністерства промислової політики України, Фонду державного майна України, Федерації металургів України, господарських об'єднань, з однієї сторони (далі – Сторона власників), та профспілкою трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України в особі Центрального комітету ПМГУ (далі – Сторона профспілки), з другої сторони (далі - Сторони).

1.2. Угоду укладено з метою удосконалення виробничих, трудових та соціально-економічних відносин між Сторонами, об'єднання їх зусиль для підвищення ефективності роботи підприємств і посилення соціального захисту працівників.

1.3. Угоду укладено згідно з законодавством України, зокрема, Кодексом законів про працю України, Законами України “Про колективні договори і угоди”, „Про організації роботодавців”, “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”, положеннями Генеральної угоди та іншими нормативно-правовими актами.

1.4. Угода діє безпосередньо і поширюється на всіх працівників, які уклали договори про трудові відносини з підприємствами гірничо-металургійного комплексу України, незалежно від форм власності і господарювання, а також у частині, обумовленій окремими пунктами, - на осіб, що потребують особливої соціальної підтримки згідно п.6.14.

1.5. Угода залишається чинною у випадках зміни складу, структури, найменування уповноваженого власником органу, від імені якого її укладено.

1.6. Жодна із сторін не може в односторонньому порядку призупинити виконання прийнятих на себе зобов'язань протягом встановленого терміну дії Угоди.

1.7. Норми і положення Угоди є обов'язковими для застосування як мінімальні гарантії при укладанні колективних договорів на підприємствах, що знаходяться в сфері дії сторін, які її підписали.

Якщо норми чинного колективного договору підприємства вищі ніж ті, що передбачені цією Угодою, то при укладенні нового колективного договору існуючий рівень соціальних пільг і гарантій є мінімальним.

1.8. Власники підприємств (роботодавці) зобов'язані укладати колективні договори з профспілковими комітетами, які представляють інтереси працівників гірничо-металургійного комплексу України.

1.9. Укладення нових колективних договорів, пролонгація діючих або внесення до них відповідних змін і доповнень проводяться, як правило, до початку нового фінансового року, але не пізніше березня поточного року.

1.10. Загальні збори (конференції) трудових колективів підприємств з укладання колективних договорів проводяться, як правило, не пізніше ніж за 45 діб до проведення загальних зборів акціонерів.

1.11. У випадках, коли колективні договори не укладені у зазначений строк, Сторони вживають необхідні заходи щодо їх укладення та притягнення винних осіб до відповідальності за ухилення від участі в переговорах.

1.12. Раз на півроку власники (роботодавці) і профспілкові комітети звітують своїм трудовим колективам про виконання зобов'язань Угоди і колективних договорів.

1.13. Угода набирає чинності з 1 січня 2007 року і діє до укладення нової або перегляду цієї Угоди в цілому або окремих її положень.

Розділ II

Сприяння розвитку виробництва, забезпечення продуктивної зайнятості, запобігання банкрутству підприємств

Для сприяння розвитку виробництва

Сторона власників зобов'язується:

2.1. Вживати заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності продукції, збільшення обсягів її виробництва, поліпшення фінансово-економічного стану підприємств та розглядати результати роботи підприємств на спільних засіданнях сторін.

2.2. Сприяти розвитку внутрішнього ринку споживання продукції гірничо-металургійного комплексу та базових металоспоживаючих галузей.

2.3. Сприяти пріоритетності взаєморозрахунків між підприємствами, науково-дослідними, проектно-конструкторськими організаціями галузі за поставлену продукцію, виконані роботи та надані послуги згідно з укладеними договорами.

2.4. Дотримуватися національних стандартів розкриття інформації про основних власників підприємств та про результати господарської діяльності.

2.5. Розглянути можливість запровадження у 2007 році системи стосунків з працівниками згідно з вимогами міжнародного стандарту „Соціальна відповідальність 8000”.

Профспілка зобов'язується:

2.6. Сприяти власникам в реалізації заходів, спрямованих на підвищення ефективності роботи підприємств.

2.7. Продовжити практику проведення аналізу господарської діяльності державних підприємств та акціонерних товариств в період підготовки до укладання колективного договору, а також у випадках невиконання положень Галузевої угоди або норм колективного договору.

2.8. Проводити роботу щодо формування у найманих працівників ощадливого ставлення до власності суб'єктів господарювання, раціонального використання ними матеріально-технічних ресурсів, сумлінного ставлення до трудових обов'язків та вимог з охорони праці.

2.9. Сприяти зміцненню виробничої та трудової дисципліни на підприємствах, що перебувають у сфері дії Сторін.

Сторони зобов'язуються:

2.10. Сприяти реалізації Державної програми розвитку та реформування ГМК України на період до 2011 року.

2.11. Ініціювати прийняття та сприяти реалізації нормативно-правових актів, рішень і норм колективних договорів, спрямованих на стимулювання інвестицій, активізацію інноваційної діяльності, модернізацію обладнання, запровадження новітніх енергозберігаючих технологій, підвищення виробничого та науково-технічного потенціалу підприємств.

2.12. Здійснювати постійний обмін інформацією про фінансово - економічне і соціальне становище на підприємствах, перспективи розвитку галузі.

2.13. Сприяти забезпеченню пріоритетності внутрішньогалузевих кооперованих поставок за умови своєчасних розрахунків.

2.14. Запрошувати соціальних партнерів для участі в роботі колегії Міністерства, Ради керівників підприємств, президії і пленумів Центрального комітету профспілки металургів і гірників України з розгляду проблем гірничо-металургійного комплексу.

2.15. Сприяти посиленню матеріального заохочення трудящих за економію матеріальних і паливно-енергетичних ресурсів підприємств.

Для забезпечення продуктивної зайнятості

Сторона власників зобов'язується:

2.16. Не допускати необґрунтованого скорочення робочих місць. Рішення, наслідком якого може бути звільнення працівників або зменшення чисельності персоналу, приймати тільки після попереднього узгодження з первинними профспілковими організаціями підприємств у терміни, передбачені законодавством або колективним договором.

2.17. У разі виникнення об'єктивних причин, через які неминучі звільнення працівників з ініціативи власника, проводити їх лише за умови попереднього (не пізніше ніж за 3 місяці) письмового повідомлення відповідного профоргану про причини і обсяги скорочень, терміни вивільнення, спеціальності та кваліфікації працівників, що підлягають скороченню, а також про заходи, які спрямовані на працевлаштування працівників, що підлягають вивільненню.

2.18. Погоджувати з відповідним територіальним комітетом ПМГУ, а за його відсутності – з Центральним комітетом ПМГУ питання одночасного скорочення чисельності більше ніж на 10 відсотків на підприємствах з кількістю працюючих більше 1 тисячі чоловік.

2.19. Надавати працівникам, які одержали не пізніше ніж за 2 місяці попередження про звільнення, вільний від роботи час для пошуку нового місця працевлаштування з оплатою не менше ніж 2/3 тарифної ставки (окладу). Конкретні умови надання такої можливості визначати у колективному договорі.

2.20. Визначати у колективних договорах обсяги професійного навчання працівників та загальні витрати коштів на ці цілі відповідно до потреб виробництва та актів законодавства у цій сфері.

2.21. Забезпечити здійснення підвищення кваліфікації працівників не рідше ніж один раз на 5 років.

2.22. Гарантувати випускникам навчальних закладів всіх рівнів, які навчалися за направленнями підприємств, працевлаштування згідно з договорами, які було укладено між підприємствами і цими закладами.

Профспілка зобов'язується:

2.23. Проводити навчання профспілкових кадрів і активу з питань законодавства про зайнятість населення та дотримання законодавства при скороченні чисельності працівників.

2.24. Проводити правовий всеобуч з трудового законодавства членів профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України.

Сторони зобов'язуються:

2.25. Здійснювати постійний контроль за дотриманням на підприємствах законодавства про працю.

Для запобігання банкрутства підприємства

Сторона власників зобов'язується:

2.26. У разі виникнення ознак погіршення фінансово-майнового стану підприємства:

2.26.1 - розробляти і невідкладно вживати заходи, спрямовані на недопущення банкрутства;

2.26.2 - розглядати пропозиції профспілкового комітету щодо поліпшення ситуації;

2.26.3 - здійснювати в першочерговому порядку заходи виробничого, організаційно-управлінського характеру і лише у випадку, коли вони не призвели до позитивних зрушень, - вживати заходи, які зачіпають соціально-економічні права та інтереси трудового колективу.

2.27. Доводити до профспілкового комітету інформацію щодо планів проведення на підприємстві: реструктуризації, корпоратизації, приватизації, зміни організаційно-правової форми, власників, перепрофілювання, передачі об'єктів до комунальної власності, можливості порушення справи про банкрутство, санації, часткової зупинки чи ліквідації підприємства та забезпечувати гласність і прозорість при здійсненні зазначених процедур. Проводити з ним попередні консультації з метою опрацювання заходів щодо недопущення або пом'якшення можливих несприятливих соціальних наслідків.

2.28. Забезпечити своєчасне інформування профспілкового комітету про роботу спостережної ради, комісій з реструктуризації, корпоратизації, приватизації підприємства, передачі об'єктів до комунальної власності, а також сприяти участі його представника у роботі цих органів.

2.29. Інформувати профспілковий комітет про розробку проекту реструктуризації підприємства, якщо вона буде зачіпати соціально-економічні інтереси працівників підприємства, та залучати їх представників у робочі групи з розробки таких проектів.

2.30. Запроваджувати на підприємстві, яке було утворено внаслідок реорганізації у будь який спосіб (злиття, приєднання, поділ, тощо) найбільш високі соціальні норми та гарантії серед тих, що діяли до моменту її проведення.

2.31. Не допускати зниження рівня соціальних норм і гарантій, у випадку входження підприємства до холдингової компанії, фінансово-промислової групи, транснаціональної корпорації і набуття ним статусу дочірнього підприємства та підвищувати їх до середнього рівня у материнській компанії, якщо цей рівень вище, ніж той, що існував на підприємстві раніше.

Профспілка зобов'язується:

2.32. Сприяти Фонду державного майна України у здійсненні контролю за виконанням власниками приватизованих підприємств інвестиційних та соціальних зобов'язань, які були передбачені договорами купівлі-продажу пакетів акцій.

2.33. У разі порушення справи про банкрутство підприємства:

2.33.1 - контролювати подання до господарського суду заяв працівниками перед якими підприємство має заборгованість з виплати заробітної плати;

2.33.2 - забезпечити подання до суду заяви у встановлений термін, якщо підприємство-боржник має борги з профспілкових внесків;

2.33.3 - забезпечити участь представника профспілкового комітету в роботі зборів та в комітеті кредиторів.

Розділ III Оплата і нормування праці

Сторона власників зобов'язується:

3.1. Розробляти самостійно форми і системи оплати праці, норми праці, розцінки, тарифні сітки, ставки, схеми посадових окладів, умови запровадження та розміри надбавок, доплат, премій, винагород та інших заохочувальних, компенсаційних і гарантійних виплат з обов'язковим дотриманням норм і гарантій, передбачених законодавством, Генеральною і цією Угодою, та встановлювати їх у колективних договорах.

3.2. Установити на промислових підприємствах:

3.2.1 - мінімальні тарифні ставки робітників промислової діяльності першого розряду з нормальними умовами праці на рівні не нижче прожиткового мінімуму для працездатної особи;

3.2.2. – мінімальні тарифні ставки (оклади) робітників першого розряду непромислових видів діяльності з нормальними умовами праці на рівні не нижче ніж визначено чинною Генеральною угодою;

3.2.3. – мінімальні міжкваліфікаційні співвідношення для встановлення тарифних ставок робітникам, у разі використання 6-ти і 8-ми розрядних тарифних сіток:

Шестирозрядна тарифна сітка

Розряд	1	2	3	4	5	6
Міжрозрядний коефіцієнт	1,0	1,09	1,20	1,35	1,55	1,81

Восьмирозрядна тарифна сітка

Розряд	1	2	3	4	5	6	7	8
Міжрозрядний коефіцієнт	1,0	1,09	1,20	1,35	1,55	1,81	2,07	2,28

3.3. Підвищувати тарифні ставки (оклади) робітників відповідно до підвищення розміру прожиткового мінімуму згідно із чинними законами "Про Державний бюджет України" та "Про оплату праці".

3.4. Установити перелік та мінімальний розмір доплат і надбавок до тарифних ставок, посадових окладів (окладів) згідно з додатком № 6.

3.5. Збільшувати витрати на оплату праці, враховуючи рекомендації Міністерства праці і соціальної політики України, додаток №7. Конкретні умови та розмір збільшення цих витрат встановлювати у колективному договорі.

3.6. Забезпечити щорічне підвищення середньої заробітної плати в розмірі вище рівня інфляції. Конкретні умови і розмір встановлюються в колективному договорі підприємства.

3.7. Проводити за рахунок коштів підприємства оплату вимушених простоїв, які мали місце не з вини працівника, у розмірі 100 відсотків тарифної ставки встановленого працівнику розряду (окладу), якщо він у цей час перебував на робочому місці.

3.8. Передбачити у колективних договорах підприємств положення про виплату працюючим винагороди за підсумками роботи за рік.

3.9. Виплачувати працівникам підприємств винагороду за вислугу років, якщо це передбачено колективним договором.

3.10. При тимчасовому переведенні працівників за їх згодою на іншу роботу з метою запобігання простою зберігати їм середню заробітну плату на весь час переведення за умови виконання норм виробітку. Працівникам, що не виконують на цій роботі норми виробітку, або переведені на погодинну оплату праці, зберігається встановлена їм тарифна ставка, оклад.

3.11. Здійснювати виплату заробітної плати регулярно в робочі дні, але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів, встановивши конкретні дати у колективному договорі.

3.12. Порядок виплати заробітної плати встановлюється на основі Кодексу законів про працю України та колективного договору підприємства.

3.13. Не допускати випадків заборгованості із заробітної плати.

3.14. При необхідності використовувати:

3.14.1 – мінімальні коефіцієнти міжпосадових співвідношень місячних посадових окладів керівників, професіоналів, фахівців і технічних службовців до посадового окладу техника без категорії з урахуванням рекомендацій додатку №1;

3.14.2 - мінімальний посадовий оклад техника без категорії на рівні не нижче місячної тарифної ставки робітника третього розряду;

3.14.3 – мінімальні коефіцієнти співвідношень місячних посадових окладів (окладів) працівників загальних (наскрізних) професій до тарифної ставки робітника першого розряду з урахуванням рекомендацій додатку №2;

3.14.4 – мінімальні коефіцієнти співвідношень тарифних ставок (окладів) робітників промислового залізничного транспорту до тарифної ставки робітника першого розряду з урахуванням рекомендацій додатку №3;

3.14.5 - мінімальні коефіцієнти співвідношень місячних тарифних ставок (окладів) робітників, зайнятих на вантажно-розвантажувальних роботах, до тарифної ставки робітника першого розряду з урахуванням рекомендацій додатку №4.

3.15. Установити в науково-дослідних, конструкторських, технологічних, проектних та інших наукових установах і організаціях:

3.15.1. – мінімальні коефіцієнти міжпосадових співвідношень місячних посадових окладів керівників, професіоналів, фахівців і технічних службовців до посадового окладу техника без категорії з урахуванням рекомендацій додатку №5;

3.15.2. - мінімальний посадовий оклад техника без категорії на рівні не нижче місячної тарифної ставки робітника 3 розряду.

Профспілка зобов'язується:

3.16. Проводити навчання профспілкових кадрів і активу з питань оплати та нормування праці, розрахунків вартості робочої сили, індексації грошових доходів, компенсаційних виплат.

3.17. Здійснювати контроль за дотриманням на підприємствах законодавства про оплату праці та зобов'язань за колективними договорами. Взаємодіяти з цих питань з органами Державного департаменту нагляду за дотриманням законодавства про працю Міністерства праці та соціальної політики України. Вживати заходи до усунення виявлених порушень.

3.18. Вимагати від власника розірвання трудового договору (контракту) з керівником підприємства, якщо він порушує законодавство про працю або не виконує зобов'язання Галузевої угоди та колективного договору.

Сторони зобов'язуються:

3.19. Домагатися законодавчого встановлення позачерговості виплати заробітної плати у разі ліквідації підприємства.

3.20. Надавати методичну допомогу з питань оплати праці підприємствам у разі їх звернення.

3.21. Здійснювати постійний контроль за реалізацією зобов'язань колективних договорів, що стосуються оплати праці.

Розділ IV Робочий час та час відпочинку

Сторона власників зобов'язується:

4.1. Забезпечити дотримання встановлених законодавством норм тривалості робочого часу для всіх категорій працівників та облік робочого часу працівників, зайнятих на роботах з важкими та шкідливими умовами праці.

4.2. Доводити графіки змінності до відома працівників не пізніше як за місяць до введення їх у дію.

4.3. Чергування працівників у вихідні та святкові дні погоджувати з відповідними профспілковими комітетами та компенсувати ці дні у порядку, визначеному колективним договором.

4.4. Не допускати перевищення понад одну годину часу, який витрачається працівником на проведення змінно-зустрічних зборів, переодягання, пересування до робочого місця і в зворотному напрямі.

4.5. Оплачувати працівнику, за умови не здійснення відповідних організаційних заходів, час вимушеного перебування на підприємстві понад одну годину із розрахунку його тарифної ставки (окладу), якщо він не отримує додаткову відпустку за ненормований робочий день.

4.6. Проводити за рахунок коштів підприємства оплату працюючим в день професійного свята "День працівників металургійної та гірничодобувної промисловості" в подвійному розмірі, якщо це передбачено колективним договором підприємства.

4.7. Надавати працівникам з ненормованим робочим днем щорічну додаткову відпустку тривалістю до 7 календарних днів згідно зі списком робіт, професій та посад, визначених колективним договором, з урахуванням Орієнтовного переліку, запропонованого Міністерством промислової політики України, додаток №8.

4.8. Надавати працівникам за рахунок коштів підприємства додаткові, понад встановлені законодавством, відпустки за сімейними обставинами, визначивши у колективному договорі умови, термін та порядок їх надання, у разі:

- а) шлюбу працівника або його дітей;
- б) народження дитини (батькові);
- в) смерті рідних по крові та шлюбу (батька, матері, чоловіка, дружини, дитини тощо).

Профспілка зобов'язується:

4.9. Здійснювати контроль за додержанням на підприємствах законодавства щодо режиму робочого часу і часу відпочинку. У разі виявлення порушень вносити роботодавцям подання про їх усунення.

4.10. Інформувати Міністерство праці та соціальної політики України, інші органи виконавчої влади про факти порушення законодавства, усунення яких потребує втручання відповідних державних структур.

4.11. Надавати членам ПМГУ безоплатну правову допомогу з питань законодавства про працю, соціального страхування тощо.

4.12. Представляти в необхідних випадках інтереси членів ПМГУ у судових та інших державних органах та при вирішенні спірних питань з роботодавцями.

Сторони зобов'язуються:

4.13. Сприяти підвищенню ефективності роботи комісії по трудових спорах.

4.14. Встановлювати в разі необхідності підсумований облік робочого часу, визначивши у колективному договорі обліковий період.

Розділ V Охорона праці і здоров'я працівників

Сторона власників зобов'язується:

- 5.1. Створювати на всіх підприємствах здорові і безпечні умови праці. Фінансувати виконання робіт з охорони праці в межах, затверджених кошторисами підприємств, погодженими з профспілковою стороною.
- 5.2. Вживати заходи щодо виконання Галузевої програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2006-2010 роки.
- 5.3. Продовжити роботу щодо перегляду чи розробки нормативних актів з питань охорони праці, у тому числі норм безкоштовного забезпечення працюючих спеціальним одягом і взуттям та іншими засобами індивідуального захисту.
- 5.4. Включати до колективних договорів комплексні зобов'язання щодо здійснення заходів з охорони праці, зміцнення здоров'я, профілактики загальної і

- професійної захворюваності, безоплатного медичного обслуговування працівників і ветеранів праці та забезпечити їх фінансування.
- 5.5. Забезпечити своєчасне проведення атестації робочих місць з метою розроблення та реалізації організаційних і технічних заходів щодо поліпшення умов праці працівників, а також для визначення їх права на отримання пільг і компенсацій за роботу із шкідливими і важкими умовами праці.
  - 5.6. Встановити витрати на охорону праці в розмірі не менше 0,6% від суми реалізованої продукції та здійснювати ці витрати за погодженням з профспілковим комітетом для поліпшення умов і безпеки праці.
  - 5.7. Забезпечити за рахунок коштів підприємств придбання, комплектування, видачу та використання за призначенням сертифікованого спеціального одягу та взуття, засобів індивідуального та колективного захисту, миючих та знешкджуючих речовин у кількості, яка передбачена діючими нормами та колективним договором.
  - 5.8. Звільняти представника профспілки від основної роботи на термін, передбачений колективним договором, із збереженням за рахунок коштів підприємства за ним середнього заробітку у випадках залучення до навчання, участі у проведенні розслідувань нещасних випадків та обстежень стану безпеки і умов праці на підприємствах, які проводяться посадовими особами міністерств, відомств, об'єднань підприємств, місцевих органів Держпромгір нагляду України та профспілкою металургів і гірників України.
  - 5.9. Відкликати з ініціативи профспілки своїх представників із складу комісій з розслідування нещасних випадків у разі їх низької компетентності та недостатньої кваліфікації.
  - 5.10. Укласти при необхідності договори на:
    - 5.10.1. - додаткове страхування від нещасних випадків працівників, зайнятих на роботах з підвищеним ступенем небезпечності за переліком професій, встановлених колективним договором;
    - 5.10.2. - медичне страхування працівників на умовах, передбачених колективним договором;
    - 5.10.3. - вивчення стану умов праці на робочих місцях, розробку рекомендацій з їх поліпшення з регіональними науково-дослідними інститутами, які займаються питаннями промислової медицини праці. Направляти працівників, що потребують профілактичного лікування, до клінік цих інститутів.
  - 5.11. Проводити попередній (під час прийняття на роботу) і періодичні медичні огляди осіб, які працюють на підприємстві, а також щорічний медичний огляд працівників, які перебувають на диспансерному обліку.
  - 5.12. Оплачувати дні, якщо працівник у робочі дні за графіком його роботи та на підставі офіційного запиту на ім'я керівника підприємства викликається на МСЕК для підтвердження групи інвалідності від трудового каліцтва чи професійного захворювання, у розмірі 100% тарифної ставки встановленого робітнику розряду (посадового окладу).
  - 5.13. При тимчасовій, а також стійкій втраті працездатності, крім випадків, передбачених законодавством, надавати потерпілому за рахунок коштів підприємства одноразову матеріальну допомогу в розмірі, визначеному колективним договором, а також компенсувати йому витрати на лікування при наявності коштів та відсутності договору на медичне страхування або інших відповідних пільг і гарантій.
  - 5.14. Щорічно безкоштовно забезпечувати дітей дошкільного та шкільного віку, батьки яких загинули на виробництві, путівками до літніх таборів відпочинку.

- 5.15. Надавати працівникам, які перебувають на диспансерному обліку, за рахунок коштів підприємств путівки для лікування на умовах, передбачених колективним договором.
- 5.16. Надавати сім'ям працівників, загиблих на виробництві, за рішенням комісії з розслідування нещасних випадків, житло поза чергою за умови їх перебування на квартирному обліку.
- 5.17. Надавати профспілці металургів і гірників України інформацію, роз'яснення, відомості, матеріали розслідування нещасних випадків, облікову та звітну документацію щодо виробничого травматизму та професійної захворюваності, а також витрат на охорону праці.
- 5.18. Сприяти профспілці в здійсненні громадського контролю за виконанням власником вимог законодавства з охорони праці та забезпеченням на підприємствах безпечних і нешкідливих умов праці, виробничої санітарії, а також виконувати вимоги з усунення виявлених недоліків.
- 5.19. Розглядати подання профспілки та вживати заходи щодо відповідальності та відповідності займаним посадам керівників підприємств та структурних підрозділів при незабезпеченні ними безпечних та здорових умов праці відповідно до вимог законодавства.

Профспілка зобов'язується:

- 5.20. Здійснювати громадський контроль за створенням на підприємствах здорових та безпечних умов праці, станом виробничого середовища, дотриманням вимог законодавства з охорони праці.
- 5.21. Забезпечити участь представників профспілки у розслідуванні нещасних випадків на виробництві та у розробленні заходів щодо їх запобігання.
- 5.22. Проводити навчання профспілкового активу з питань охорони праці, надавати консультації та безоплатну правову допомогу працівникам та сім'ям постраждалих і загиблих на виробництві у вирішенні питань своєчасного і повного відшкодування шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, а також інших соціальних гарантій відповідно до законодавства та колективного договору.
- 5.23. Надавати при необхідності допомогу підприємствам, в тому числі засобами індивідуального захисту та спеціальним одягом, за рахунок коштів Фонду охорони праці, який створено при ЦК профспілки металургів і гірників України.

Сторони зобов'язуються:

- 5.24. Вивчити можливість об'єднання частини коштів, які спрямовуються підприємствами на охорону праці, в Фонд охорони праці при ЦК профспілки металургів і гірників України з метою їх концентрації для виконання комплексних заходів з охорони праці, в тому числі для реалізації тих окремих заходів, які не увійшли до Галузевої програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2006 – 2010 роки Міністерства промислової політики України.
- 5.25. Визнавати право працівника на відмову від виконання дорученої роботи, якщо створилась виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, а також для виробничого середовища чи довкілля.
- 5.26. Визнавати право працівника на відмову від виконання дорученої роботи у разі незабезпечення його з вини власника (роботодавця) спеціальним одягом та взуттям чи іншими засобами індивідуального захисту згідно з встановленими нормами.
- 5.27. За період простою з причин, передбачених пп.5.25 та 5.26 оплачувати працівнику середній заробіток.

- 5.28. Вносити пропозиції до Кабінету Міністрів України з питань пенсійного забезпечення працівників галузі, надання додаткових відпусток, внесення змін і доповнень до діючих Списків №1 та №2 і переліку виробництв, професій і посад, робота в яких дає право на безкоштовне придбання лікувально-профілактичного харчування.
- 5.29. Домагатися, у разі необхідності, внесення змін до переліку професій, робота на яких дає право на отримання пенсій за віком на пільгових умовах (Списки 1,2), на підставі атестації робочих місць та після погодження з представниками профспілки.
- 5.30. Регулярно, але не рідше одного разу на місяць, розглядати результати комісійних перевірок з питань охорони праці на нарадах у структурних підрозділах та на рівні підприємства.
- 5.31. Проводити разом зі спеціалістами Українського державного науково-дослідного інституту безпеки праці і екології в гірничорудній і металургійній промисловості аналіз причин виробничого травматизму та професійної захворюваності на підприємствах галузі, розробляти заходи щодо їх запобігання і безоплатно надавати відповідну інформацію підприємствам галузі.
- 5.32. Домагатись оплати перших 5 днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів соціального страхування.
- 5.33. Домагатись внесення змін до "Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві" щодо проведення розслідувань нещасних випадків, які сталися з працівниками підприємств під час організації і проведення спортивних змагань.

Розділ VI

Соціальний захист та задоволення духовних потреб

Сторона власника за рахунок коштів підприємства у порядку та на умовах, передбачених колективним договором, зобов'язується:

- 6.1. Виплачувати працівнику при виході на пенсію одноразову допомогу в розмірі, залежному від стажу його роботи на підприємстві, але не менше:
  - при стажі від 7,5 до 15 років - середньомісячної заробітної плати;
  - від 15 до 20 років - двомісячної середньої заробітної плати;
  - від 20 і більше років - тримісячної середньої заробітної плати.
- 6.2. Забезпечити фінансування витрат на:
  - 6.2.1 - утримання в належному стані і використання за призначенням об'єктів соціальної інфраструктури, що знаходяться на балансі підприємства, та придбання необхідного їм обладнання, лікувальних препаратів, медичної і побутової техніки тощо;
  - 6.2.2 - утримання працівників культури, спорту та інших об'єктів соціально-культурного та побутового призначення, які знаходяться на балансі підприємства;
  - 6.2.3 – художню самодіяльність, гуртки народної творчості, аматорські колективи;
  - 6.2.4 – перевезення працівників та їх дітей до замських пансіонатів та дитячих оздоровчих таборів;
  - 6.2.5. – придбання путівок для лікування та відпочинку працівників та членів їх сімей.
- 6.3. Сприяти створенню відповідних умов для проведення на підприємстві спартакіади з масових видів спорту та забезпечувати участь працівників у міських, обласних та Всеукраїнських спортивних змаганнях.
- 6.4. Зберегти у штатному розкладі посаду спеціаліста з фізкультурної та оздоровчої роботи на підприємстві, де кількість працюючих перевищує 500 чоловік.

6.5. Забезпечувати за рахунок коштів підприємства побутовим паливом працівників, що потребують спеціальної соціальної підтримки. Конкретне коло таких працівників та умови надання цієї пільги визначаються у колективному договорі підприємства.

6.6. Оплачувати витрати на поховання померлих працівників, в тому числі тих, які вийшли на пенсію.

6.7. Передбачати виділення Раді ветеранів підприємства коштів і товарів.

6.8. Виділяти кошти на харчування дітей та виплату заробітної плати персоналу дитячих оздоровчих таборів, а також придбання дитячих новорічних подарунків.

6.9. Сприяти діяльності об'єднань садівників, городників та дачників, які створені підприємством.

6.10. Доводити до відома профспілкового комітету проекти рішень щодо зміни цін і тарифів на послуги, які надаються працівникам виробничими підрозділами підприємства, з метою їх узгодження.

6.11. Організовувати гаряче харчування працівників на виробництві.

6.12. Сприяти здійсненню:

6.12.1 - добровільного медичного страхування працівників;

6.12.2. – додаткового страхування працівників від нещасних випадків на виробництві та у побуті.

6.13. Вирішувати гендерні питання, передбачені Законом України "Про забезпечення рівних прав жінок і чоловіків".

6.14. Поширювати окремі соціальні пільги та гарантії:

6.14.1 - на непрацюючих інвалідів праці і осіб, які отримали інвалідність у зв'язку з травмою чи профзахворюванням на виробництві;

6.14.2 – на непрацюючих пенсіонерів підприємства;

6.14.3 – на сім'ї працівників, загиблих на виробництві;

6.14.4 - на працівників - членів профспілки, якщо це передбачено колективним договором.

Профспілка зобов'язується:

6.15. Розглянути у 2007 році питання щодо включення у штатний розклад профспілкового комітету, що діє на підприємстві, де чисельність членів профспілки становить понад 3000 осіб, посад фахівця з соціально-економічного захисту та правового інспектора праці.

6.16. Домагатися звільнення від оподаткування податком на додану вартість путівок, які видаються громадянам України, для лікування у санаторно-курортних закладах, розташованих на території України.

6.17. Домагатися забезпечення на період функціонування оздоровчих таборів безкоштовного:

6.17.1. - проведення медогляду дітей та обслуговуючого персоналу;

6.17.2. - здійснення закладами санітарно-епідеміологічної служби лабораторних досліджень води.

6.18. Брати участь у вирішенні питань житлового та побутового обслуговування працівників, сприяти їх виконанню та здійснювати відповідний контроль.

6.19. Здійснювати громадський контроль за повнотою та своєчасністю нарахування та сплати внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

6.20. Надавати консультаційну та правову допомогу членам ПМГУ у реалізації їх прав, визначених пенсійним законодавством.

6.21. Здійснювати серед працівників та роботодавців інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо запровадження недержавного пенсійного забезпечення та участі у "Гірничо-металургійному професійному фонді".

Сторони зобов'язуються:

6.22. Здійснювати продаж, передачу, закриття, перепрофілювання, надання в оренду об'єктів соціально-культурного та побутового призначення, які знаходяться у складі підприємства, лише за умови згоди на це трудового колективу підприємства.

6.23. Щорічно спільно розглядати розміри відрахувань на будівництво, придбання житла, пільгові позики для поліпшення житлових умов осіб, які цього потребують, утримання та ремонт житла, надання інших житлово-комунальних пільг за рахунок коштів підприємства та передбачати відповідні зобов'язання у колективному договорі.

6.24. Домагатися змін чинного законодавства щодо віднесення до складу валових витрат суб'єктів підприємницької діяльності внесків на медичне страхування найманих працівників, які платник податку добровільно сплачує за власний рахунок.

6.25. У разі наявності відповідного законодавчого акту, що поширюється на всі промислові галузі, здійснювати через недержавний пенсійний фонд обов'язкове пенсійне забезпечення.

6.26. Надавати допомогу сім'ї працівника, померлого від загального захворювання або нещасного випадку в побуті.

Розділ VII

Робота з молоддю

Сторона власників зобов'язується:

7.1. Надавати фінансову допомогу молодим подружжям, що вперше взяли шлюб, молодим працівникам при прийомі на роботу та при поверненні на підприємство після закінчення строкової служби у лавах Збройних сил України.

7.2. Гарантувати працевлаштування випускників навчальних закладів усіх рівнів акредитації, які навчалися за заявками підприємства.

7.3. Закріплювати за молодими працівниками наставників із складу висококваліфікованих кадрових працівників та спеціалістів.

7.4. Укладати договори з навчальними закладами про співробітництво, зокрема щодо організації практики для студентів та надання шефської допомоги у проведенні молодіжних заходів.

7.5. Створити з числа молодих працівників кадровий резерв керівників усіх рівнів та проводити цілеспрямоване навчання перспективної молоді, що увійшла до його складу.

Профспілка зобов'язується:

7.6. Залучати молодь до лав профспілки через поліпшення інформаційної та роз'яснювальної роботи щодо діяльності ПМГУ, впровадження ефективних програм мотивації профспілкового членства.

7.7. Всіляко залучати молодь до діяльності профспілкової організації, забезпечувати реальне представництво молоді у виборних органах ПМГУ.

7.8. Домагатися включення до учбових програм навчальних закладів всіх рівнів акредитації, які знаходяться на обліку у профспілці металургів і гірників України, лекцій щодо висвітлення тематики соціального партнерства та профспілкового руху.

7.9. Домагатися від керівників навчальних закладів всіх рівнів акредитації, які знаходяться на обліку у профспілці металургів і гірників України, обов'язкового укладання угоди з первинною організацією профспілки металургів і гірників України, членами якої є студенти цього закладу.

7.10. Домагатися організації у газетах, які видаються на підприємствах ГМК України, рубрики "Молодь".

Сторони зобов'язуються:

7.11. Приймати необхідні локальні нормативні акти, які визначають статус молодого працівника та молодого спеціаліста.

7.12. Сприяти створенню на підприємствах Ради молоді, Ради молодих спеціалістів тощо.

7.13. Забезпечити умови для участі молодих працівників у конкурсах професійної майстерності, спортивних змаганнях, художній самодіяльності, аматорських гуртках тощо.

7.14. Проводити роботу, спрямовану на дотримання та розширення прав і гарантій молоді щодо професійного росту, гідного рівня заробітної плати, створення умов для її духовного і фізичного розвитку.

7.15. Розробити та впровадити на підприємствах програму „Молодь”, спрямовану на активізацію молодіжного руху та створення умов для соціальної адаптації та розвитку науково-виробничого потенціалу молодих працівників.

7.16. Здійснювати на договірних засадах фінансування заходів щодо роботи з молоддю.

Розділ VIII

Гарантії діяльності і дотримання прав професійної спілки

Сторона власників зобов'язується:

Сприяти створенню належних умов діяльності профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України на підприємствах, в установах, організаціях, для цього:

8.1. Забезпечити реалізацію прав і гарантій діяльності профспілки, визначених Законом України “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності”, іншими законами України, цією Угодою та колективними договорами.

8.3. Не приймати рішень та документів з соціально-економічних і трудових питань без попередньої згоди з відповідною організацією профспілки в межах, передбачених Законом України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", цією Угодою та колективними договорами підприємств.

8.4. Здійснювати щомісячно, за наявності письмових заяв членів профспілки, безоплатне безготівкове утримання та перераховування на рахунок профспілкового комітету первинної організації ПМГУ, що діє на підприємстві або в організації, членських профспілкових внесків, інших внесків та надходжень, відповідно до укладеного договору, в терміни, визначені цим договором і колективним договором підприємства.

8.5. Не допускати утворення заборгованості з профспілкових внесків підприємства.

8.6. Відраховувати щомісячно профспілковому комітету кошти на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу в розмірі не менше ніж 0,5 відсотка від фонду оплати праці підприємства.

8.7. Надавати членам виборних профспілкових органів профспілки металургів і гірників України, а також членам організованих при профспілкових комітетах комісій і інспекцій, не звільненим від своєї основної роботи, вільний час із збереженням середнього заробітку для участі в консультаціях і переговорах, роботі виборного профоргану, виконання громадських обов'язків не менше ніж вісім годин на тиждень.

8.8. Гарантувати звільненим від основної роботи членам виборних профспілкових органів після закінчення їх повноважень надання попередньої або рівноцінної роботи (посади) на цьому ж підприємстві, шляхом укладання тимчасових

трудових договорів з працівниками, що приймаються на посади, які займали виборні працівники до обрання в профспілкові органи.

8.9. Не допускати звільнення за ініціативою власника або уповноваженого ним органу цих працівників з наданої роботи (посади) протягом двох років після закінчення виборних повноважень, крім випадків повної ліквідації підприємства чи вчинення працівником дій, за які законодавством передбачена можливість звільнення з роботи.

8.10. Надавати безоплатно та своєчасно профспілці металургів і гірників України інформацію з питань, що стосуються трудових і соціально-економічних прав та законних інтересів її членів, а також інформацію про економічний та фінансовий стан підприємства в межах законодавства та діючої статистичної звітності.

8.11. Забезпечити право вільного входу на територію підприємств представникам профспілки металургів і гірників України за їх посвідченнями з додержанням правил безпеки.

8.12. Брати участь у заходах профспілки металургів і гірників України на її запрошення.

Профспілка зобов'язується:

8.13. Представляти інтереси працівників гірничо-металургійного комплексу України:

8.13.1. у центральних органах влади та управління – Центральний комітет профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України;

8.13.2. на місцях – територіальні комітети ПМГУ та профкоми первинних організацій профспілки металургів і гірників України.

Розділ IX Соціальне партнерство

Сторони зобов'язуються:

9.1. Не приймати в односторонньому порядку рішень з питань трудових, соціальних, економічних, культурних прав та інтересів працівників, інших верств населення, що є предметом цієї Угоди.

9.2. Розв'язувати спірні питання, які можуть виникати під час реалізації цієї Угоди, шляхом проведення попередніх консультацій і переговорів.

9.3. Сприяти вдосконаленню нормативно-правової бази регулювання соціально-трудових відносин та здійснення соціального партнерства.

9.4. Сприяти створенню галузевої тристоронньої соціально-економічної ради та її ефективній роботі на громадських засадах.

9.5. Відстоювати спільні інтереси в органах законодавчої та виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських, некомерційних та інших організаціях.

9.6. Взаємодіяти з питань подання осіб, що мають особливі заслуги і досягнення у професійній діяльності, до державних та галузевих нагород, присвоєння їм почесних звань.

9.7. Сприяти втіленню принципу соціальної відповідальності бізнесу, підвищенню демократизації стосунків між найманими працівниками та роботодавцями.

9.8. Своєчасно інформувати соціальних партнерів про призначення або звільнення з посад керівників підприємств та голів профспілкових органів ПМГУ усіх рівнів.

9.9. Надавати методичну, інформаційно-консультативну та практичну допомогу спеціалістам Сторін, проводити їх навчання з проблем, які можуть бути вирішені шляхом соціального партнерства.

9.10. Притягати до відповідальності посадових осіб, винних у створенні перешкод у діяльності представників профспілки та її інспекцій.

Профспілка зобов'язується:

9.11. У термін дії Угоди Центральний комітет ПМГУ, територіальні комітети ПМГУ та профкоми первинних організацій ПМГУ утримуються від організації страйків членів ПМГУ, за умови повного та своєчасного виконання її норм і положень.

Розділ X Контроль за виконанням Галузевої угоди

Сторони зобов'язуються:

10.1. Самостійно аналізувати хід виконання Угоди, у разі невиконання окремих пунктів здійснювати необхідні заходи щодо забезпечення їх реалізації.

10.2. Розглядати двічі на рік стан виконання Угоди на спільних засіданнях повноважних представників Сторін та вживати додаткові заходи щодо реалізації невиконаних положень.

10.3. Протягом місяця після підписання Угоди самостійно визначити та затвердити посадових осіб, які відповідають за виконання положень Угоди, та надати цю інформацію соціальним партнерам.

10.4. Протягом двох місяців після підписання Угоди спільно розробити та затвердити форму надання інформації про виконання окремих положень Угоди (за 1 півріччя – до 1 серпня відповідного року, за рік – до 1 березня відповідного року).

10.5. Притягати до відповідальності згідно з чинним законодавством посадових осіб підприємств за порушення чи невиконання положень Угоди, ухилення від участі у колективних переговорах, ненадання відповідної інформації.

Угоду підписали:

Від Сторони власників –

Міністр промислової політики України

А.Головко

Голова Фонду державного майна України

В.Семенюк

Голова Ради Всеукраїнського
об'єднання обласних організацій
роботодавців підприємств
металургійного комплексу

"Федерація металургів України"

В.Харахулах

Генеральний директор
ТОВ „МЕТІНВЕСТ ХОЛДІНГ”

І.Сирий

Повноважний представник групи
підприємств, що виробляють
металопродукцію

П.Кравченко

Від Сторони ПМГУ -

Голова Центрального комітету

В.Казаченко

Генеральний директор асоціації
„Укрвогнетрив”

М.Закарян

Генеральний директор об'єднання
„Укрметиз”

І.Буравльов

Генеральний директор об'єднання
„Укркольормет”

М.Гизенко

Генеральний директор асоціації
„Укркокс”

А.Старовойт

Генеральний директор об'єднання
„Укртрубопром”

Л.Ксаверчук

Рекомендації щодо мінімальних коефіцієнтів міжпосадових співвідношень місячних посадових окладів керівників, професіоналів, фахівців і технічних службовців підприємств гірничо-металургійного комплексу до посадового окладу техника без категорії

№	Найменування посад	Коефіцієнти до посадового окладу техника без категорії
	1.Виробничі об'єднання, гірничо-збагачувальні комбінати, рудоуправління і гірничі управління підприємств чорної металургії	
	1.1.Управління об'єднання (комбінату), підприємства	
1.	Генеральний директор виробничого об'єднання (комбінату)	за контрактом
2.	Головний інженер виробничого об'єднання (комбінату)	3,64
3.	Директор підприємства	3,27
4.	Головний інженер підприємства	3,09
5.	Головні: механік, енергетик	2,45
6.	Головні: геолог, гірник, маркшейдер, гідрогеолог, збагачувач	2,18
7.	Начальники відділів: гірничого, виробничого, технічного, механізації та автоматизації виробничих процесів	2,18
8.	Начальник проектно-конструкторського відділу	2,00
9.	Начальники відділів: патентної та винахідницької роботи, науково-технічної інформації	1,91
10.	Начальник відділу організації праці та заробітної плати	2,18
11.	Начальники відділів: планово-економічного, фінансового, матеріально-технічного постачання	2,00
12.	Начальник відділу збуту (маркетингу)	1,82
13.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	2,18
14.	Начальники: відділу комплектації устаткування, пило вентиляційної служби	1,91
15.	Начальник відділу транспорту	2,36
16.	Начальник відділу охорони праці	2,18
17.	Начальники відділів: юридичного, охорони навколишнього середовища, підсобного сільського господарства	2,00
18.	Начальники лабораторій: наукової організації праці та управління виробництвом, соціології та психофізіології праці	1,91

19.	Начальники бюро: технічного (технологічного), конструкторського, виробничого	2,09
20.	Начальники бюро: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,91
21.	Начальники інших бюро	1,73
22.	Начальник відділу кадрів	2,18
23.	Начальники відділів: підготовки кадрів, соціального розвитку	2,09
24.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
25.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
26.	Начальник господарського відділу	1,36
27.	Старший диспетчер	1,82
28.	Диспетчер	1,64
29.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,45
1.2. Шахти		
1.	Директор	3,18
2.	Головний інженер	3,00
3.	Головні: механік, енергетик	2,55
4.	Начальники дільниць: очисної, гірничопідготовчої, гірничо-капітальної	2,55
5.	Начальник дільниці буровибухових (бурових, вибухових) робіт	2,36
6.	Начальники дільниць: вентиляції, внутрішньо шахтного транспорту	2,18
7.	Начальники інших підземних дільниць	2,18
8.	Майстри гірничі дільниць: очисної, гірничопідготовчої, гірничо-капітальної	2,18
9.	Дільничні: механік, енергетик, електротехнік	2,00
10.	Майстер гірничий підземної дільниці	1,91
11.	Механік з підймальних установок	1,82
12.	Геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик, нормувальник гірничий шахти	2,18
13.	Геолог, маркшейдер, гідрогеолог, нормувальник гірничий дільниці	2,09
14.	Начальник бюро	2,00
15.	Диспетчер гірничий	1,82
16.	Диспетчер внутрішньошахтного (шахтного) транспорту	1,91
17.	Начальник дільниці технологічного комплексу поверхні шахти	1,91
18.	Механік, енергетик, електромеханік дільниці і служб технологічного комплексу поверхні шахти	1,82
19.	Майстри дільниць і служб технологічного комплексу поверхні шахти	1,55
20.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64
21.	Хронометражист на підземних роботах	1,36
1.3. Кар'єри		
1.	Начальник	2,73
2.	Головний інженер	2,55
3.	Головні: механік, енергетик	2,36
4.	Начальники дільниць: видобувної, вскришної, відвальної, змішаної, буровибухової (бурової,	

	вибухової), гірничо-капітальних робіт, рекультивації земель	2,27
5.	Начальник дренажної шахти (дільниці)	2,27
6.	Начальники інших дільниць в кар'єрі	2,09
7.	Майстри гірничі дільниць: видобувної, вскришної, відвальної, змішаної, буровибухової (бурової, вибухової), гірничо-капітальних робіт, рекультивації земель	2,00
8.	Механік, майстер гірничий дренажної шахти (дільниці)	1,91
9.	Майстер гірничий, майстер інших дільниць і служб в кар'єрах	1,82
10.	Геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик, нормувальник гірничий кар'єру	2,09
11.	Дільничні: геолог, маркшейдер, гідрогеолог, нормувальник гірничий	2,00
12.	Начальник бюро	1,91
13.	Диспетчер гірничий	1,64
14.	Начальник дільниці технологічного комплексу поверхні кар'єру	1,91
15.	Дільничні: механік, енергетик, електромеханік технологічного комплексу поверхні кар'єру	1,82
16.	Майстер дільниці і служб технологічного комплексу поверхні кар'єру	1,55
17.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64
	1.4. Збагачувальні фабрики	
1.	Директор	2,55
2.	Головний інженер	2,36
3.	Головні: механік, енергетик	2,27
4.	Старший технолог	2,00
5.	Начальник бюро	1,91
6.	Начальники: основного виробничого відділення, хвостового господарства, зміни	2,18
7.	Начальник основної виробничої дільниці	2,18
8.	Начальники інших виробничих дільниць	2,00
9.	Старші майстри: основної виробничої дільниці, з ремонту технологічного устаткування	2,09
10.	Майстри: основної виробничої дільниці, з ремонту технологічного устаткування	2,00
11.	Майстер хвостового господарства	2,00
12.	Майстри інших виробничих дільниць	1,82
13.	Диспетчер	1,64
	2. Підприємства і гірничі управління з видобування і збагачення флюсів, вогнетривкої сировини, закладочних матеріалів для основного виробництва чорної металургії	
	2.1. Управління	
1.	Директор (начальник)	за контрактом
2.	Головний інженер	2,73
3.	Головні: механік, енергетик	2,18
4.	Головні: геолог, маркшейдер, збагачувач	1,82
5.	Начальники відділів: виробничого, технічного,	

	організації праці та заробітної плати	2,00
6.	Начальники відділів: проектно-конструкторського, планово-економічного, фінансового, збуту (маркетингу)	1,82
7.	Начальники відділів: механізації та автоматизації виробничих процесів, матеріально-технічного постачання	2,18
8.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	2,00
9.	Начальник відділу комплектації устаткування	1,73
10.	Начальник відділу охорони праці	2,00
11.	Начальник юридичного відділу	1,82
12.	Начальники лабораторій: наукової організації праці та управління виробництвом, соціології та психофізіології праці	2,00
13.	Начальник відділу кадрів	2,18
14.	Начальник відділу підготовки кадрів	1,91
15.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
16.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
17.	Механік, енергетик	1,82
18.	Диспетчер	1,45
	2.2. Шахти	
1.	Директор	2,36
2.	Головний інженер	2,27
3.	Начальники дільниць: очисної, гірничопідготовчої, гірничо-капітальної	2,36
4.	Начальники: дільниці внутрішньо шахтного транспорту, інших підземних дільниць	2,09
5.	Майстри гірничі дільниць: очисної, гірничопідготовчої, гірничо-капітальної	2,00
6.	Майстри гірничі інших підземних дільниць	1,73
7.	Механіки, електромеханіки дільниць: очисної, гірничо-капітальної, гірничопідготовчої	2,00
8.	Механіки, електромеханіки інших підземних дільниць	1,73
9.	Маркшейдер, геолог шахти	1,91
10.	Нормувальник гірничий	1,73
11.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,36
	2.3. Кар'єри, збагачувальні фабрики	
1.	Директор, начальник	2,27
2.	Головний інженер	2,09
3.	Начальник основної гірничої дільниці, виробничої дільниці (відділення), фабрики, начальник зміни	1,91
4.	Начальники інших виробничих дільниць	1,73
5.	Майстер гірничий основної виробничої дільниці, майстер виробничої дільниці, фабрики	1,73
6.	Майстри інших дільниць	1,64
7.	Механік, енергетик, електромеханік	1,73
8.	Маркшейдер, геолог, нормувальник гірничий кар'єру	1,91
9.	Дільничні: маркшейдер, геолог, гідрогеолог, нормувальник гірничий	1,73
10.	Диспетчер гірничий	1,54
11.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,27

	3. Спеціалізовані підприємства з виробництва вибухових робіт у чорній металургії	
	3.1. Управління підприємства	
1.	Директор	3,18
2.	Головний інженер	3,00
3.	Головні: механік, енергетик	2,36
4.	Головний маркшейдер	2,73
5.	Начальники відділів: виробничого, технічного	2,36
6.	Начальники відділів: проектно-конструкторського, організації праці та заробітної плати	2,18
7.	Начальники відділів: планово-економічного, фінансового, матеріально-технічного постачання	2,00
8.	Начальник відділу охорони праці	2,36
9.	Начальники бюро: технічного (технологічного), конструкторського, виробничого	2,09
10.	Начальники бюро: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	2,00
11.	Начальники інших бюро	1,82
12.	Начальник відділу кадрів	2,18
13.	Начальник відділу підготовки кадрів	2,09
14.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
15.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
16.	Начальник господарського відділу	1,27
17.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64
18.	Старший диспетчер	1,82
19.	Диспетчер	1,64
	3.2. Спеціалізовані цехи з виробництва вибухових робіт	
1.	Начальник	2,64
2.	Головний інженер	2,45
3.	Начальник дільниці вибухових робіт	2,09
4.	Начальники інших дільниць	2,00
5.	Майстер гірничий дільниці вибухових робіт	1,91
6.	Майстри гірничі і майстри інших дільниць	1,73
7.	Механік, електромеханік	1,82
8.	Маркшейдер дільничний	1,91
9.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64
	4. Металургійні, трубні, феросплавні виробничі об'єднання (комбінати), підприємства чорної металургії	
	4.1. Управління об'єднань (комбінатів), підприємств	
1.	Генеральний директор об'єднання (комбінату)	за контрактом
2.	Головний інженер об'єднання (комбінату)	3,64
3.	Директор підприємства	2,91
4.	Головний інженер підприємства	2,82
5.	Головні: механік, енергетик; головні спеціалісти виробництв	2,18
6.	Головний калібрувальник	2,45
7.	Начальники відділів: виробничого, технічного, механізації та автоматизації виробничих процесів	2,18

8.	Начальники відділів: проектно-конструкторського, патентної та винахідницької роботи	1,91
9.	Начальники відділів: організації праці та заробітної плати, фінансового, матеріально-технічного постачання	2,18
10.	Начальник відділу збуту (маркетингу)	1,91
11.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	2,18
12.	Начальник відділу комплектації устаткування	1,91
13.	Начальник відділу транспорту	2,36
14.	Начальник відділу охорони праці	2,18
15.	Начальники відділів: охорони навколишнього середовища, соціального розвитку, науково-технічної інформації	1,91
16.	Начальник відділу підсобного сільського господарства	2,00
17.	Начальник юридичного відділу	1,82
18.	Начальники лабораторій: наукової організації праці та управління виробництвом, соціології та психофізіології праці	1,91
19.	Начальники бюро: технічного (технологічного), конструкторського, виробничого	2,00
20.	Начальники бюро: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,91
21.	Начальники інших бюро	1,82
22.	Начальник відділу кадрів	2,09
23.	Начальник відділу підготовки кадрів	2,00
24.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
25.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
26.	Начальник господарського відділу	1,36
27.	Старший диспетчер	1,91
28.	Диспетчер	1,64
29.	Начальник газорятувальної станції	1,82
30.	Старший майстер газорятувальної станції	1,73
31.	Інструктор газорятувальної станції	1,54
	4.2. Основні цехи: металургійні, трубні, феросплавні, коксохімічні, сталедротові, фасонних профілів, калібрувальні, порошкової металургії, термічні, металопокриття, ковальсько-пресові з кування злитків і заготовок для прокату і переплаву, з виробництва виливниць, лиття та обробки валків, з ремонту металургійних печей, устаткування, вуглепідготовчі, вуглезбагачувальні, з агломерації, випалу та згрудкування руд, шлакопереробці та інші основні цехи	
1.	Начальник	2,36
2.	Механік, енергетик, електрик цеху	2,18
3.	Старший калібрувальник	2,18
4.	Калібрувальник	2,00
5.	Начальник бюро	1,82
6.	Начальник, старший майстер основної виробничої дільниці; старший майстер контрольний, начальник	

	дільниці автоматики, начальник зміни	2,09
7.	Старший майстер з ремонту технологічного устаткування	2,09
8.	Начальник, старший майстер інших дільниць	1,91
9.	Майстер, майстер контрольний основної виробничої дільниці і з ремонту технологічного устаткування	1,82
10.	Механік, електрик дільниці	1,82
11.	Майстри, майстри контрольні інших виробничих дільниць	1,73
12.	Диспетчер	1,73
	5. Метизно-металургійні, коксохімічні, вогнетривкі виробничі об'єднання (комбінати) і підприємства чорної металургії	
	5.1. Управління виробничих об'єднань (комбінатів) і підприємств	
1.	Генеральний директор об'єднання (комбінату)	за контрактом
2.	Головний інженер об'єднання (комбінату)	3,64
3.	Директор підприємства	2,91
4.	Головний інженер підприємства	2,82
5.	Головні: механік, енергетик; головні спеціалісти виробництв	2,18
6.	Начальники відділів: виробничого, технічного	2,18
7.	Начальники відділів: проектно-конструкторського, патентної та винахідницької роботи	2,00
8.	Начальник відділу механізації та автоматизації виробничих процесів	2,18
9.	Начальники відділів: організації праці та заробітної плати, фінансового, матеріально-технічного постачання, капітального будівництва (технічного переозброєння)	2,18
10.	Начальники відділів: планово-економічного, збуту (маркетингу), комплектації устаткування	1,91
11.	Начальник відділу транспорту	2,36
12.	Начальник відділу охорони праці	2,18
13.	Начальники відділів: охорони навколишнього середовища, соціального розвитку, підсобного сільського господарства, науково-технічної інформації, юридичного	1,91
14.	Начальники лабораторій: наукової організації праці та управління виробництвом, соціології та психофізіології праці	1,91
15.	Начальники бюро: конструкторського, технічного (технологічного), виробничого	2,00
16.	Начальники бюро: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,91
17.	Начальники інших бюро	1,82
18.	Начальник відділу кадрів	2,09
19.	Начальник відділу підготовки кадрів	2,00
20.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
21.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
22.	Начальник господарського відділу	1,45
23.	Старший диспетчер	1,91

24.	Диспетчер	1,64
25.	Начальник газорятувальної станції	1,82
26.	Старший майстер газорятувальної станції	1,73
27.	Інструктор газорятувальної станції	1,54
	5.2. Основні цехи вогнетривких підприємств (виробництв)	
1.	Начальник	2,36
2.	Начальник дільниці, відділення в цехах з випуску вогнетривів: магнезійних, цирконієвих, дінасових; начальник зміни, механік, електрик цеху	2,0
3.	Начальники інших дільниць, відділень; майстер, майстер контрольний дільниці, відділення в цехах з випуску вогнетривів: магнезійних, цирконієвих, дінасових	1,82
4.	Майстри інших дільниць, відділень; майстер з ремонту технологічного устаткування	1,54
5.	Начальник бюро	1,82
	6. Виробничі об'єднання і підприємства із заготівлі та переробці лому чорних металів	
	6.1.Управління виробничим об'єднанням, підприємством	
1.	Директор об'єднання	за контрактом
2.	Головний інженер об'єднання	3,00
3.	Директор підприємства	2,54
4.	Головний інженер підприємства	2,36
5.	Головні: механік, енергетик	1,82
6.	Начальники відділів: технічного, виробничого	1,82
7.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,73
8.	Начальник фінансового відділу	1,64
9.	Начальники відділів: транспорту, матеріально-технічного постачання, збуту (маркетингу)	1,73
10.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	1,91
11.	Начальник лабораторії наукової організації праці та управління виробництвом	1,73
12.	Начальник відділу кадрів	1,82
13.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
14.	Начальники самостійних бюро	1,64
15.	Інженер із заготівлі лому дільниць	1,18
	6.2. Основні і допоміжні цехи (дільниці)	
1.	Начальник цеху	1,82
2.	Механік, електрик, начальник дільниці, відділення, зміни	1,45
3.	Старші: майстер, майстер контрольний	1,64
4.	Майстер, майстер контрольний	1,27
5.	Начальник бази	1,27
	7. Виробничі об'єднання, рудоуправління, гірничо-збагачувальні комбінати, шахти, рудники і кар'єри кольорової металургії	
	7.1.Управління об'єднання (підприємства)	

1.	Генеральний директор об'єднання	за контрактом
2.	Головний інженер об'єднання	3,64
3.	Директор підприємства	2,91
4.	Головний інженер підприємства	2,73
5.	Головні: механік, енергетик	2,09
6.	Головні: геолог, маркшейдер, гідрогеолог, збагачувач	2,00
7.	Начальники відділів: виробничого, технічного	2,00
8.	Начальник проектно-конструкторського відділу	1,82
9.	Начальник відділу механізації та автоматизації виробничих процесів	2,18
10.	Начальник відділу патентної та винахідницької роботи	1,91
11.	Начальник відділу організації праці та заробітної плати	2,09
12.	Начальники відділів: планово-економічного, фінансового, комплектації устаткування	1,82
13.	Начальник відділу матеріально-технічного постачання	2,18
14.	Начальник відділу збуту (маркетингу)	1,91
15.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	2,09
16.	Начальник відділу транспорту	2,36
17.	Начальник відділу охорони праці	2,00
18.	Начальник пило вентиляційної служби	1,82
19.	Начальники відділів: охорони навколишнього середовища, підсобного сільського господарства	2,00
20.	Начальник відділу науково-технічної інформації	1,91
21.	Начальник юридичного відділу	2,00
22.	Начальники лабораторій: наукової організації праці та управління виробництвом, соціології та психофізіології праці	1,82
23.	Начальники бюро: технічного (технологічного), конструкторського, виробничого	2,00
24.	Начальники бюро: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,91
25.	Начальники інших бюро	1,64
26.	Начальник відділу кадрів	2,09
27.	Начальник відділу підготовки кадрів	2,00
28.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
29.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
30.	Начальник господарського відділу	1,36
31.	Старший диспетчер	1,82
32.	Диспетчер	1,64
33.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,45
34.	Начальники: бази, пункту	1,18
	7.2. Шахти, рудники з підземним видобуванням	
1.	Директор	3,18
2.	Головний інженер	3,00
3.	Головні: механік, енергетик	2,54
4.	Начальники дільниць: очисної, гірничопідготовчої, гірничо-капітальної	2,54
5.	Начальники дільниць: вентиляції, внутрішньо шахтного транспорту, шахтного підйому	2,18
6.	Начальник дільниці буровибухових (бурових,	2,36

	вибухових) робіт	
7.	Начальники інших підземних дільниць	2,18
8.	Майстри гірничі дільниць: очисної, гірничопідготовчої, гірничо-капітальної	2,18
9.	Механік, енергетик, електромеханік дільниці внутрішньо-шахтного транспорту	2,00
10.	Майстри гірничі інших підземних дільниць, дільниці вентиляції	1,91
11.	Механік з підймальних установок	1,82
12.	Геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик, нормувальник гірничий шахти	2,09
13.	Дільничні: геолог, маркшейдер, гідрогеолог, нормувальник гірничий	2,09
14.	Начальник бюро	2,00
15.	Диспетчер гірничий	1,82
16.	Начальник дільниці технологічного комплексу поверхні шахти	1,91
17.	Майстри дільниць і служб технологічного комплексу поверхні шахти	1,54
18.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64
19.	Хронометражист на підземних роботах	1,36
	7.3. Кар'єри, рудники з відкритим видобуванням	
1.	Начальник	2,73
2.	Головний інженер	2,54
3.	Головний механік, енергетик	2,36
4.	Начальники дільниць: видобувної, вскришної, відвальної, змішаної, буровибухових (бурових, вибухових), гірничо-капітальних робіт, рекультивації земель	2,27
5.	Начальник драги	2,09
6.	Начальник дренажної шахти (дільниці)	2,27
7.	Начальник підвісної канатної дороги	1,91
8.	Начальники інших дільниць в кар'єрі	2,09
9.	Майстри гірничі дільниць: видобувної, вскришної, відвальної, змішаної, буровибухових (бурових, вибухових), гірничо-капітальних робіт	2,00
10.	Механік, майстер гірничий дренажної шахти (дільниці)	1,91
11.	Майстри гірничі, майстри інших дільниць в кар'єрі	1,82
12.	Геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик, нормувальник гірничий кар'єру	2,09
13.	Дільничні: геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик, нормувальник гірничий	2,00
14.	Начальник бюро	1,91
15.	Диспетчер гірничий	1,64
16.	Начальник дільниці технологічного комплексу поверхні рудника (кар'єру)	1,91
17.	Майстри дільниць і служб поверхневого комплексу кар'єру	1,54
18.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64
	7.4. Збагачувальні фабрики	
1.	Начальник (директор)	2,73

2.	Головний інженер	2,54
3.	Головні: механік, енергетик (електрик)	2,27
4.	Старший технолог	2,00
5.	Начальник бюро	1,91
6.	Начальники: основного виробничого відділення, хвостового господарства	2,18
7.	Начальник основної виробничої дільниці	2,18
8.	Старший майстер основної виробничої дільниці, з ремонту технологічного устаткування	2,09
9.	Начальники інших виробничих дільниць	2,00
10.	Майстер основної виробничої дільниці, з ремонту технологічного устаткування	2,00
11.	Майстер хвостового господарства	2,00
12.	Майстри інших виробничих дільниць	1,82
13.	Диспетчер	1,64
	8. Металургійні, гірничо-металургійні, з обробки та переробки кольорових металів, глиноземних, електродних, твердосплавних виробничих об'єднань (комбінатів) і підприємств кольорової металургії	
	8.1. Управління об'єднання (комбінату), підприємства	
1.	Генеральний директор об'єднання	за контрактом
2.	Головний інженер об'єднання	3,64
3.	Директор підприємства	2,91
4.	Головний інженер підприємства	2,82
5.	Головні: механік, енергетик	2,27
6.	Головні: металург, хімік (при наявності хімічного підприємства), технолог	2,54
7.	Головні: геолог, маркшейдер, гірник, збагачувач	2,18
8.	Начальники відділів: виробничого, технічного	2,54
9.	Начальники відділів: проектно-конструкторського, патентної та винахідницької роботи	1,91
10.	Начальник відділу механізації та автоматизації виробничих процесів	2,18
11.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,91
12.	Начальник фінансового відділу	2,00
13.	Начальник відділу матеріально-технічного постачання	2,18
14.	Начальник відділу збуту (маркетингу)	1,91
15.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	2,18
16.	Начальник відділу комплектації устаткування	1,91
17.	Начальник відділу транспорту	2,36
18.	Начальник відділу охорони праці	2,54
19.	Начальники відділів: охорони навколишнього середовища, науково-технічної інформації	1,91
20.	Начальник відділу підсобного сільського господарства	2,00
21.	Начальник юридичного відділу	1,82
22.	Начальники лабораторій: наукової організації праці та управління виробництвом, соціології та психофізіології	1,91

	праці	
23.	Начальники бюро: технічного, конструкторського, виробничого	2,00
24.	Начальники бюро: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,91
25.	Начальники інших бюро	1,82
26.	Начальники відділів: кадрів, підготовки кадрів	2,00
27.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
28.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
29.	Начальник господарського відділу	1,36
30.	Старший диспетчер	1,91
31.	Диспетчер	1,64
32.	Начальник газорядувальної станції	1,82
33.	Старший майстер газорядувальної станції	1,73
34.	Інструктор газорядувальної станції	1,54
35.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,36
36.	Начальник бази	1,18
	8.2. Основні цехи	
1.	Начальник	2,36
2.	Старші: механік, енергетик, електрик цеху	2,18
3.	Старший технолог	1,91
4.	Начальник бюро	1,82
5.	Начальник, старший майстер основної виробничої дільниці, старший майстер контрольний	2,09
6.	Майстер, майстер контрольний, механік, енергетик, електромеханік основної виробничої дільниці, майстер з ремонту технологічного устаткування	1,82
7.	Майстер допоміжної дільниці	1,73
8.	Диспетчер	1,73
	9. Виробничі об'єднання, підприємства і управління із заготівлі і переробки лому та відходів кольорових металів	
1.	Директор об'єднання	за контрактом
2.	Головний інженер об'єднання	3,00
3.	Директор підприємства	2,18
4.	Головний інженер підприємства	2,00
5.	Головні: механік, енергетик; начальники відділів: виробничого, технічного	1,73
6.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати	1,73
7.	Начальник фінансового відділу	1,64
8.	Начальники відділів: транспорту, капітального будівництва (технічного переозброєння), матеріально-технічного постачання, збуту (маркетингу)	1,73
9.	Начальник лабораторії наукової організації праці та управління виробництвом	1,73
10.	Начальник відділу кадрів	1,82
11.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
12.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
13.	Начальники самостійних бюро	1,64
14.	Інженер із заготівлі лому дільниць	1,18

15.	Начальник цеху	1,82
16.	Механік, електромеханік цеху	1,45
17.	Начальник виробничої дільниці	1,45
18.	Старші: майстер виробничої дільниці, майстер контрольний	1,64
19.	Майстер виробничої дільниці, майстер контрольний	1,27
20.	Начальник бази	1,27
	10. Допоміжні цехи і дільниці виробничих об'єднань (комбінатів), підприємств і організацій чорної і кольорової металургії та з видобування слюди	
1.	Начальник цеху	2,00
2.	Старші: механік, енергетик, електрик цеху	1,91
3.	Начальник дільниці, відділення, старший майстер виробничої дільниці, старший майстер контрольний	1,64
4.	Майстер виробничої дільниці, майстер контрольний	1,36
5.	Механік, енергетик, електрик	1,36
6.	Начальник бюро	1,64
	11. Лабораторії виробничих об'єднань (комбінатів), підприємств чорної і кольорової металургії та з видобування слюди	
1.	Начальник центральної лабораторії	2,27
2.	Начальники: окремої або спеціалізованої лабораторії, центральної лабораторії метрології (головний метролог)	2,00
3.	Начальники бюро (відділень) центральних, окремих або спеціалізованих лабораторій; начальник лабораторії метрології	1,91
4.	Начальник групи, дільниці	2,00
5.	Майстер	1,27
	12. Шахтобудівельні, шахтопрохідницькі і шахтомонтажні організації чорної та кольорової металургії	
	12.1. Шахтобудівельні, шахтопрохідницькі та шахтомонтажні трести	
1.	Керуючий	за контрактом
2.	Головний інженер	2,91
3.	Головні: механік, технолог, енергетик, диспетчер, маркшейдер, геолог (гідрогеолог), зварник, економіст	2,18
4.	Начальники відділів: виробничого, технічного	2,18
5.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати, фінансового	2,09
6.	Начальник відділу охорони праці	2,18
7.	Начальники відділів: комплектації устаткування, матеріально-технічного постачання, проектно-конструкторського	2,09
8.	Начальник відділу капітального будівництва (технічного переозброєння)	1,82
9.	Начальники лабораторій: будівельної, техніко-економічних досліджень, наукової організації праці та управління виробництвом	1,82
10.	Начальник, головний інженер нормативно-дослідної	1,82

	станції	
11.	Начальники відділів: підготовки кадрів, юридичного; старший диспетчер	1,82
12.	Начальник відділу кадрів	1,91
13.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
14.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
15.	Інженер, диспетчер	1,60
16.	Начальник бази виробничого обслуговування, завідувач складу вибухових матеріалів	1,54
17.	Начальник господарського відділу	1,27
	Управління підсобних підприємств	
1.	Начальник	2,0
2.	Головний інженер	1,82
3.	Головні: механік, енергетик	1,60
4.	Начальники відділів: виробничого, технічного	1,60
5.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати, матеріально-технічного постачання, комплектації устаткування, технічного контролю, кадрів	1,54
	Шахтобудівельні, шахтопрохідницькі та шахтомонтажні управління	
1.	Начальник	2,82
2.	Головний інженер	2,64
3.	Головні: механік, енергетик, маркшейдер, геолог, гідрогеолог	2,0
4.	Начальники відділів: виробничого, технічного	2,0
5.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати, матеріально-технічного постачання	2,0
6.	Начальник проектно-кошторисного бюро	1,82
7.	Начальник відділу кадрів	1,82
8.	Начальник, головний інженер будівництва шахти (гірничого цеху)	2,82
9.	Начальник підземної дільниці гірничопідготовчих та гірничо-капітальних робіт	2,54
10.	Начальники інших підземних дільниць	2,18
11.	Старший диспетчер, нормувальник гірничий	2,09
12.	Начальники: дільниці, підсобних виробництв на шахтній поверхні	1,73
13.	Майстри гірничі: проходки шахти, шахти гірничого цеху, підземних дільниць гірничопідготовчих та гірничо-капітальних робіт	2,18
14.	Майстри гірничі інших підземних дільниць	1,91
15.	Механік з підймальних установок	1,82
16.	Дільничні: геолог, гідрогеолог; маркшейдер, нормувальник гірничий	2,09
17.	Диспетчер	1,82
18.	Майстри: дільниці, підсобних виробництв на шахтній поверхні	1,45
19.	Завідувач складу вибухових матеріалів	1,64

13. Професіонали, фахівці і технічні службовці		
13.1. Підприємства чорної і кольорової металургії		
1.	Провідний інженер з гірничих робіт (гірничі роботи, впровадження нової техніки і технології, організація і нормування праці, буровибухові (вибухові) роботи, охорона праці) на підземних роботах на відкритих гірничих роботах	2,09 2,00
2.	Інженер з гірничих робіт (гірничі роботи, впровадження нової техніки і технології, організація і нормування праці, буровибухові (вибухові) роботи, охорона праці) на підземних роботах: 1 категорії II категорії на відкритих гірничих роботах: 1 категорії II категорії	1,91 1,73 1,82 1,64
3.	Інженер з гірничих робіт на підземних роботах на відкритих гірничих роботах	1,54 1,45
4.	Провідні інженери: конструктор, технолог, механік, енергетик, електронік, програміст, , з організації та нормування праці; провідні: геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик	2,00
5.	Інженери: конструктор, технолог, електронік, програміст I категорії II категорії III категорії	1,82 1,64 1,45
6.	Інженери: механік, енергетик, з організації та нормування праці; геолог, маркшейдер, гідрогеолог, геофізик, I категорії II категорії	1,82 1,64
7.	Провідні: інженери інших спеціальностей, економіст, бухгалтер, бухгалтер-ревізор	1,73
8.	Інженери інших спеціальностей, економіст, бухгалтер, бухгалтер-ревізор, юрисконсульт, психолог, соціолог, фізіолог I категорії II категорії	1,64 1,45
9.	Інженери усіх спеціальностей, економіст, бухгалтер, бухгалтер-ревізор, юрисконсульт, психолог, соціолог, фізіолог	1,27
10.	Техніки усіх спеціальностей I категорії II категорії	1,18 1,09
11.	Техніки усіх спеціальностей	1,00
13.2. Шахтобудівельні, шахтопрохідницькі і шахтомонтажні організації чорної і кольорової металургії		
1.	Провідні інженери з гірничих робіт (гірничі роботи,	

	впровадження нової техніки і технології на гірничих роботах, організація та нормування праці, буровибухові, вибухові роботи, охорона праці)	2,09
2.	Інженери з гірничих робіт (гірничі роботи, впровадження нової техніки і технології на гірничих роботах, організація та нормування праці, буровибухові, вибухові роботи, охорона праці) I категорії II категорії	1,91 1,73
3.	Інженери з гірничих робіт (гірничі роботи, впровадження нової техніки і технології на гірничих роботах, організація та нормування праці, буровибухові, вибухові роботи, охорона праці)	1,54
4.	Провідні інженери: конструктор, технолог, механік, енергетик, з організації та нормування праці; провідні: маркшейдер, геолог, гідрогеолог, геофізик	2,00
5.	Інженери: конструктор, технолог I категорії II категорії III категорії	1,82 1,64 1,45
6.	Інженери: з організації та нормування праці, механік, енергетик; маркшейдер, геолог, гідрогеолог, геофізик I категорії II категорії	1,82 1,64
7.	Провідні: інженери інших спеціальностей, економіст, бухгалтер, бухгалтер-ревізор	1,73
8.	Інженери інших спеціальностей, економіст, бухгалтер, бухгалтер-ревізор, юрисконсульт, психолог, соціолог, фізіолог I категорії II категорії	1,64 1,45
9.	Інженери усіх спеціальностей, економіст, бухгалтер, бухгалтер-ревізор, юрисконсульт, психолог, соціолог, фізіолог	1,27
10.	Техніки усіх спеціальностей I категорії II категорії	1,18 1,09
11.	Техніки усіх спеціальностей	1,00

Примітка: 1. Посадові оклади заступникам, які не передбачені цією схемою, встановлюються на 5-15 відсотків менше посадового окладу відповідного керівника (начальника), крім першого керівника.

2. Посадові оклади головним бухгалтерам встановлюються на рівні посадових окладів заступників керівника.

**Рекомендації щодо мінімальних коефіцієнтів
співвідношень місячних посадових окладів (окладів)
працівників загальних (наскрізних) професій до тарифної ставки
робітника першого розряду з нормальними умовами праці**

№	Найменування професій	Мінімальні коефіцієнти
1.	Гардеробник, кур'єр, кубівник, сторож, прибиральник службових приміщень, опалювач, швейцар	1,00
2.	Завідувач: канцелярії, центрального складу; старший товарознавець	1,63
3.	Завідувач машинописного бюро; старші: касир, інкасатор, інспектор; товарознавець; перекладач-дактилолог; стенографістка I категорії, коректор (коригування текстів)	1,50
4.	Касир, інкасатор, інспектор; завідувач: архіву, господарства, складу, копіювально-розмножувального бюро, фотолабораторії; стенографістка II категорії, друкарка I категорії, комплектувальник товарів	1,38
5.	Друкарка II категорії, секретар-стенографістка; диспетчер з відпуску готової продукції, експедитор транспортний, таксувальник, старший табельник, секретар навчальної частини (диспетчер), секретар незрячого фахівця, апаратник хімічного чищення спецодягу, водій самохідних механізмів	1,25
6.	Водій автотранспортних засобів (легкового автомобіля)	1,3
7.	Секретар-друкарка, агент з постачання, рахівник, кресляр, діловод, архіваріус, калькулятор, експедитор, завідувач камери схову, нарядник, обліковець, табельник, копіювальник, статистик, робітник з обслуговування лазні, прибиральник виробничих приміщень, прибиральник територій, носій, вагар, возій, двірник	1,13
8.	Інструктор виробничого навчання робітників масових професій	1,76

Примітка: Посадові оклади старшим товарознавцям, які мають вищу освіту, встановлюються на рівні окладів економістів 1 категорії, а товарознавцям, які мають вищу освіту, - на рівні економістів (без категорії).

**Рекомендації щодо мінімальних коефіцієнтів
співвідношень тарифних ставок (окладів) робітників
промислового залізничного транспорту
до мінімальної тарифної ставки робітника 1 розряду
з нормальними умовами праці**

Види робіт, умови праці	Професія	Мінімальні коефіцієнти співвідношень тарифних ставок (окладів) працівників
1	2	3
<u>I. Для робітників локомотивних бригад</u>		
1. На роботах, що виконуються безпосередньо в кар'єрах а) на вивезенні руди, породи, флюсів, огнетривкої та іншої сировини із кар'єру (розрізу): тяговими агрегатами локомотивами	машиніст тягового агрегату помічник машиніста *машиністи електровозів, тепловозів, дизель-поїздів помічники машиністів	2,94 2,20 2,66 1,99
б) на маневрових та інших роботах	*машиністи електровозів, тепловозів, дизель-поїздів помічники машиністів	2,49 1,86
2. На роботах в технологічному потоці основного виробництва металургійних, трубних, феросплавних підприємств чорної і кольорової металургії	*машиністи електровозів, тепловозів, дизель-поїздів; машиністи електровозів металургійного цеху помічники машиністів	2,49 1,86
3. На підприємствах промислового залізничного транспорту і в залізничних цехах чорної і кольорової металургії (крім робіт, передбачених пунктами 1 і 2) а) при виконанні робіт з вантажними поїздами з урахуванням підштовхування	*машиністи електровозів, тепловозів, дизель-поїздів; машиністи електровозів металургійного цеху помічники машиністів	2,49 1,86
б) при виконанні маневрової роботи: - на вирішальних ділянках виробництва	*машиністи електровозів,	

і в напружених маневрових районах	тепловозів, дизель-поїздів	2,36
- на інших ділянках виробництва і інших маневрових районах	помічники машиністів	1,77
	*машиністи електровозів, тепловозів, дизель-поїздів	2,21
	помічники машиністів	1,67
<u>II. Для робітників на експлуатаційній роботі, ремонті, наладці та обслуговуванні рухомого складу, колії та інших технічних засобів промислового залізничного транспорту</u>		
а) промисловий залізничний транспорт		
- на поверхні шахт, рудників, кар'єрів і в основних цехах збагачувальних фабрик		1,08
- на інших ділянках робіт (за винятком робіт на поверхні шахт, рудників, кар'єрів)		1,06
б) на роботах з ремонту, налагодженню основного технологічного устаткування, рухомого складу (широкої колії), пристроїв сигналізації, централізації, блокування, механізованих сортувальних горок, контактної сітки, машин і механізмів, контрольно-вимірювальних приладів і автоматики, електронно-вимірювальної техніки		1,21
в) на роботах з поточного утримання і ремонту колії (широкої колії), з ремонту і налагодженню не зазначеного у підпункті "б" технологічного устаткування і технічних засобів залізничного транспорту		1,17

Примітка: * Назви професій (машиністи електровозів, тепловозів, дизель-поїздів; машиністи електровозів металургійного цеху) пов'язані з використанням певного виду (типу) локомотивів на роботах, у кар'єрах, технологічному потоці, цехах залізничного транспорту (пункти 1, 2, 3 цієї таблиці).

**Рекомендації щодо мінімальних коефіцієнтів
співвідношень місячних тарифних ставок (окладів) робітників, зайнятих на
вантажно-розвантажувальних роботах, до тарифної ставки робітника
першого розряду з нормальними умовами праці**

№	Найменування професій	Мінімальні коефіцієнти співвідношень місячних тарифних ставок (окладів) працівників
1	<p>При навантаженні (розвантаженні) в гарячому стані металу, агломерату і шлаку; при навантаженні (розвантаженні) руди, пеку, вугілля, вугільного брикету, креозиту, подової та анодної маси, азбесту, негашеного вапна, мінеральної вати, цементу; при навантаженні (розвантаженні) в судна шкідливих для здоров'я вантажів, вантажів, що змерзлися, і вантажів з вагою одного місця більш як 50 кг:</p> <p>1)вантажники 2)вантажники, механізатори (докери - механізатори) комплексної бригади на навантажувально-розвантажувальних роботах, що обслуговують:</p> <p>- найважливіші морські порти і прикордонні залізничні станції, які переробляють експортно-імпортні вантажі; - інші морські порти, річкові порти, залізничні станції, підприємства і організації інших галузей</p>	<p>2,10</p> <p>2,62</p> <p>2,36</p>
2	<p>При навантаженні (розвантаженні) в залізничні вагони, автомобілі та інший рухомий склад шкідливих для здоров'я вантажів, вантажів, що змерзлися, і вантажів з вагою одного місця більш як 50 кг; при навантаженні (розвантаженні) в судна інших вантажів:</p> <p>1)вантажники 2)вантажники, механізатори (докери - механізатори) комплексної бригади на навантажувально-розвантажувальних роботах, що обслуговують:</p> <p>- найважливіші морські порти та прикордонні залізничні станції, що переробляють експортно-імпортні вантажі; - інші морські порти, річкові порти, залізничні станції, підприємства та організації інших галузей</p>	<p>1,90</p> <p>2,31</p> <p>2,10</p>
3	<p>При навантаженні (розвантаженні) у залізничні вагони, автомобілі та інший рухомий склад інших вантажів; на внутрішньо складській переробці вантажів:</p> <p>1)вантажники 2)вантажники, механізатори (докери - механізатори) комплексної бригади на навантажувально-розвантажувальних роботах, що обслуговують:</p> <p>- найважливіші морські порти та прикордонні залізничні станції, що переробляють експортно-імпортні вантажі; - інші морські порти, річкові порти, залізничні станції, підприємства та організації інших галузей</p>	<p>1,69</p> <p>2,10</p> <p>1,90</p>

Примітка: вантажники, механізатори - робітники комплексних бригад 4 класу кваліфікації, які виконують навантажувально-розвантажувальні роботи із застосуванням засобів комплексної механізації і які суміщують професії вантажника і механізатора; оплата праці робітників комплексних бригад за час виконання ними робіт, пов'язаних з технічним обслуговуванням і профілактичним ремонтом навантажувально-розвантажувальних машин та устаткування здійснюється із розрахунку коефіцієнта не нижче 2,3

**Рекомендації щодо мінімальних коефіцієнтів
міжпосадових співвідношень місячних посадових окладів
керівників, професіоналів, фахівців і технічних службовців
науково-дослідних, конструкторських, технологічних, проектних та
інших наукових установ і організацій до посадового окладу
техніка без категорії**

№	Найменування посад	Коефіцієнти до посадового окладу техніка без категорії
1.	Директор (начальник)	за контрактом
2.	Заступник директора (начальника) з наукової роботи, головний інженер	2,91
3.	Заступник директора (начальника)	2,77
4.	Головний інженер (конструктор, технолог, архітектор) проекту	2,46
5.	Начальники (завідувачі) відділів: науково-дослідного, проектного, конструкторського, (проектно-конструкторського), технічного, виробничого та інших основних відділів (відділень, лабораторій)	2,46
6.	Начальники (завідувачі) відділів (лабораторій): патентної та винахідницької роботи, стандартизації (в головних і базових організаціях), науково-технічної інформації (в головних і базових організаціях з науково-технічної інформації)	2,46
7.	Головні: архітектор, металург, механік, енергетик, економіст, метролог та інші головні фахівці в основних відділах (відділеннях, лабораторіях)	2,37
8.	Головний бухгалтер	2,19
9.	Начальники відділів: охорони праці, стандартизації, науково-технічної інформації; начальник проектного кабінету	2,19
10.	Завідувачі (начальники) секторами (бюро, групами, лабораторіями), які входять до складу науково - дослідного, проектного, конструкторського (проектно-конструкторського), технічного, виробничого та інших основних відділів (відділень, лабораторій), патентної та винахідницької роботи, впровадження науково-технічних розробок, стандартизації (в головних і базових організаціях з стандартизації), науково-технічної інформації (в головних і базових організаціях з науково-технічної інформації)	2,10
11.	Начальники відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати; диспетчерської (виробничо-диспетчерської) служби, проектно-кошторисного бюро (групи)	2,10
12.	Начальники відділів: капітального будівництва (технічного	

	переозброєння), матеріально-технічного постачання, збуту (маркетингу); завідувач відділу (бюро) оформлення проектних матеріалів	1,91
13.	Завідувачі (начальники) секторами (бюро, групами), які входять до складу відділів: планово-економічного, організації праці та заробітної плати, стандартизації, науково-технічної інформації	1,82
14.	Начальник відділу кадрів	1,82
15.	Начальники відділів: юридичного, соціального розвитку	1,73
16.	Завідувачі: технічним архівом, геокамерою, розсадником, віварієм	1,46
17.	Начальник штабу цивільної оборони	1,60
18.	Начальник режимно-секретного відділу	1,80
19.	Начальник господарського відділу	1,37
20.	Провідні інженери: конструктор, технолог, проектувальник, електронік, програміст; провідні: архітектор, математик, художник-конструктор (дизайнер)	1,82
21.	Інженери: конструктор, технолог, проектувальник, електронік, програміст; архітектор, математик, художник-конструктор (дизайнер) 1 категорії 2 категорії 3 категорії	1,64 1,46 1,37
22.	Провідні: інженери інших спеціальностей, економіст, психолог, соціолог, бухгалтер, бухгалтер-ревізор; консультант з економічних питань	1,64
23.	Інженери інших спеціальностей, економіст, соціолог, психолог, бухгалтер, бухгалтер-ревізор, перекладач, юрисконсульт 1 категорії 2 категорії	1,55 1,37
24.	Інженери усіх спеціальностей, економіст, психолог, соціолог, бухгалтер, перекладач, юрисконсульт та інші фахівці; стажист-дослідник, старший лаборант, який має вищу освіту	1,23
25.	Головний науковий співробітник	2,46
26.	Провідний науковий співробітник	2,19
27.	Старший науковий співробітник	1,73
28.	Науковий співробітник	1,46
29.	Молодший науковий співробітник	1,28
30.	Техніки усіх спеціальностей 1 категорії 2 категорії	1,19 1,09
31.	Техніки усіх спеціальностей, лаборант	1,00

Примітка:

- 1) Посадові оклади заступників, які не передбачені цією схемою, встановлюються на 5-15 відсотків менше посадового окладу відповідного керівника, крім першого керівника.
- 2) Посадові оклади начальників тематичних підрозділів і провідних фахівців, які призначені головними технологами виробу (вузла), збільшуються на 10 відсотків.
- 3) Посадові оклади начальників тематичних підрозділів, які призначені начальниками науково-технічних (науково-виробничих) комплексів, збільшуються на 10-20 відсотків.
- 4) Посадові оклади завідувачів, які не приведені в цій схемі, відповідають посадовим окладам начальників відповідних наукових підрозділів.

П Е Р Е Л І К
доплат та надбавок до тарифних ставок і посадових
окладів працівників об'єднань, підприємств та організацій

Назва доплат та надбавок	Розміри доплат та надбавок
Доплати:	
За суміщення професій (посад)	доплати одному працівнику максимальними розмірами не обмежуються і визначаються наявністю одержаної економії за тарифними ставками і окладами суміщуваних працівників
За розширення зони обслуговування або збільшення обсягу робіт	доплати одному працівнику максимальними розмірами не обмежуються і визначаються наявністю одержаної економії за тарифними ставками і окладами, які могли б виплачуватися за умови нормативної чисельності працівників
За виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника	до 100 відсотків тарифної ставки (окладу) відсутнього працівника
За роботу у важких і шкідливих та особливо важких і особливо шкідливих умовах праці	за роботу у важких і шкідливих умовах праці - 4, 8, 12 відсотків; за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці - 16, 20, 24 відсотків тарифної ставки (посадового окладу)
За інтенсивність праці	до 12 відсотків тарифної ставки
За роботу в нічний час (з 22 до 6 годин)	40 відсотків годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
За роботу в вечірній час (з 18 до 22 години)	20 відсотків годинної тарифної ставки (посадового окладу) за кожну годину роботи в цей час
На період освоєння нових норм трудових затрат	підвищення відрядних розцінок до 20 відсотків, підвищення тарифних ставок до 10 відсотків
За керівництво бригадою бригадиру, не звільненому від основної роботи	доплата диференціюється залежно від кількості робітників у бригаді: до 10 чоловік - 15 відсотків понад 10 чоловік - 25 відсотків понад 25 чоловік - 30 відсотків ланковим, якщо чисельність ланки перевищує 5 чоловік, встановлюється доплата в розмірі до 50 відсотків відповідної доплати бригадиру, якщо інше не передбачено колективним договором

Назва доплат і надбавок	Розміри доплат і надбавок
За ненормований робочий день водіям легкових автомобілів	до 25% тарифної ставки за відпрацьований час
Надбавки: За науковий ступень	доктор наук – 20 відсотків посадового окладу, кандидат наук – 15 відсотків посадового окладу
За почесне або спортивне звання	до 20 відсотків посадового окладу (доплати за науковий ступінь, почесне або спортивне звання проводяться у разі, коли діяльність працівника за профілем збігається з наявним ступенем, почесним або спортивним званням)
За високу професійну майстерність	диференційовані надбавки до тарифних ставок робітників: III розряду - 12 відсотків IV розряду - 16 відсотків V розряду - 20 відсотків VI і вищих розрядів – 24 відсотки
За класність водіям автотранспортних засобів (легкових і вантажних автомобілів, автобусів), машиністам електровозів, тепловозів, дизель-поїздів, тягового агрегату; машиністам електровозів металургійного цеху	водіям (машиністам) 2-го класу - 10 відсотків водіям (машиністам) 1 класу - 25 відсотків встановленої тарифної ставки за відпрацьований водієм (машиністом) час
За високі досягнення у праці	до 50 відсотків посадового окладу
За виконання особливо важливої роботи на певний термін	до 50 відсотків посадового окладу

РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо порядку регулювання фондів оплати праці, умов їх зростання та
встановлення міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень в оплаті праці
при розробці і укладанні галузевих угод та колективних договорів
(схвалено на засіданні колегії Мінпраці України протокол №4 від 04.04.97)

Законом України від 23 січня 1997 року № 20/97-ВР “Про внесення змін до окремих законів України щодо оплати праці” внесені доповнення до статей 7 і 8 Закону України “Про колективні договори і угоди”, статті 19 Закону України “Про підприємства в Україні”.

1. Законом передбачено, що у галузевих угодах мають бути визначені умови зростання фондів оплати праці та міжкваліфікаційні (міжпосадові) співвідношення в оплаті праці.

У колективних договорах мають бути визначені механізми формування фонду оплати праці, умови його регулювання, а також міжкваліфікаційні (міжпосадові) співвідношення в оплаті праці.

2. Умовами зростання фондів оплати праці на галузевому рівні можуть бути:

- зростання обсягів виробництва;
- зростання продуктивності праці;
- зниження витрат на 1 грн. собівартості продукції та ін.

При цьому необхідно передбачити, у яких розмірах збільшується фонд оплати праці при підвищенні ефективності роботи підприємств; що може бути визначено через прирістні нормативи. Для визначення розміру розрахункової величини фонду оплати праці може застосовуватися базовий фонд оплати праці, що склався у попередньому періоді (році) з урахуванням фактичних фінансових можливостей підприємства та нормативу його приросту. Норматив приросту цього фонду може бути визначений в розмірі не більше одного відсотка за кожен відсоток зростання обсягів виробництва, продуктивності праці або зниження витрат на 1 грн. продукції тощо.

При визначенні умов регулювання фондів оплати праці на рівні підприємства при укладанні колективного договору предметом переговорів має бути:

- розмір тарифної ставки робітника першого розряду, яка є основою для побудови тарифної системи оплати праці і встановлюється виходячи з фінансових можливостей підприємства, але не нижче встановленого розміру для галузі (підгалузі);
- значення мінімальних і максимальних посадових окладів по кожній посаді виходячи з міжпосадових співвідношень в оплаті праці;
- механізм формування і регулювання фонду оплати праці.

Регулювання розмірів фонду оплати праці на підприємстві може здійснюватися шляхом встановлення:

- нормативного співвідношення темпів приросту середньої заробітної плати та продуктивності праці;
- нормативного співвідношення темпів приросту фонду оплати праці і обсягів продукції, робіт, послуг.

Розміри коштів на оплату праці можуть формуватися кількома способами:

- на основі прирістних нормативів за кожен одиницю показника, прийнятого для оцінки діяльності підприємства або за нормативом на одиницю продукції у натуральному виразі.

Приріст фонду оплати праці доцільно ув'язувати не тільки з показниками, які характеризують обсяги виробництва, але і з основними якісними показниками, зростанням продуктивності праці, зниженням витрат на 1 грн. продукції.

Формування фонду оплати праці на основі нормативів його приросту за кожну одиницю покращення показників, прийнятих для оцінки діяльності підрозділу, може здійснюватись таким чином:

$$\text{ФОП} = \text{ФОП баз.} \times \frac{(100 + N1 \times E1 + N2 \times E2 + N3 \times E3)}{100}$$

де ФОП баз. – фонд оплати праці у попередньому періоді;

N1, N2, N3 – нормативи приросту фонду оплати праці відповідно за приріст обсягів виробництва, продуктивності праці та зниження затрат на 1 грн. продукції; E1, E2, E3 – відповідно приріст обсягів виробництва, продуктивності праці, зниження затрат на 1 грн. продукції.

- на основі використання рівневого нормативу може здійснюватися таким чином: $\text{ФОП} = N \times O$

де N – норматив фонду оплати праці на одиницю продукції у натуральному виразі або на одиницю обсягу, прийнятого для обчислення продуктивності праці; O – обсяг виробництва.

- прямим розрахунком за нормативами трудомісткості і середньої заробітної плати.

При формуванні фонду оплати праці прямим розрахунком за нормативами трудомісткості необхідно враховувати зниження технологічної трудомісткості перш за все, за рахунок заходів щодо удосконалення технічних і організаційних умов виробництва. При цьому необхідно передбачити збільшення норм обслуговування, перегляд нормативів чисельності, суміщення професії.

3. Міжкваліфікаційні (міжпосадові) співвідношення в оплаті праці.

Предметом переговорів на галузевому рівні мають бути тарифні сітки і шкали співвідношень мінімальних посадових окладів по посадах, групах посад керівників, спеціалістів та службовців.

При встановленні міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень в оплаті праці необхідно враховувати кваліфікаційний рівень працівників, умови роботи, інтенсивність, складність і відповідальність виконуваних робіт.

У народному господарстві України поширена, в основному, шести розрядна тарифна сітка із співвідношенням мінімального та максимального розмірів тарифних ставок 1 : 1,8. У машинобудуванні, чорній металургії, електроенергетиці на окремих роботах застосовується восьми розрядна тарифна сітка із співвідношенням 1 : 2; 1 : 2,3; 1 : 1,9 відповідно.

Міжпосадові співвідношення в оплаті праці керівників, професіоналів, фахівців і технічних службовців можуть встановлюватися по відношенню до розміру посадового окладу техника.

Крім наведеного підходу до встановлення співвідношень в оплаті праці може бути запропонована єдина тарифна система, яка охоплює усі категорії робітників підприємств. При цьому співвідношення між мінімальним і максимальним значенням можуть встановлюватися від 1 : 4 до 1 : 7 залежно від галузі (підгалузі).

4. Зазначені рекомендації можуть використовуватися при укладанні угод на регіональному рівні.

О Р І Є Н Т О В Н И Й

перелік професій і посад працівників підприємств та організацій Міністерства промислової політики України з ненормованим робочим днем

1. Керівники підприємств і організацій, які працюють не за контрактом, їх заступники і помічники.
2. Головні інженери та їх заступники.
3. Головні: технологи, металурги, конструктори, механіки, енергетики, контролери, інші головні фахівці та їх заступники.
4. Начальники цехів, управлінь, служб та їх заступники.
5. Начальники відділів усіх найменувань, їх заступники.
6. Начальники секторів, бюро, груп усіх найменувань.
7. Начальники дільниць, змін, випробувальних станцій, виробництв, драг.
8. Начальники центральних заводських лабораторій, начальники (завідувачі) лабораторій, старші лаборанти.
9. Провідні і старші інженери усіх спеціальностей, провідні конструктори, архітектори, технологи, провідні і старші економісти усіх спеціальностей, старші диспетчери, будівельники.
10. Інженери усіх спеціальностей та категорій, інженери-конструктори, інженери-технологи, художники-конструктори, дизайнери, художники, архітектори, економісти усіх спеціальностей, фізики, хіміки, соціологи, агрономи, зоотехніки, геодезисти, топографи, картографи, диспетчери, нормувальники, гірничі.
11. Старші майстри, майстри: контрольні, гірничі шляхові; маркшейдери.
12. Механіки, енергетики, електромеханіки.
13. Техніки усіх спеціальностей та категорій, старші техніки.
14. Головні бухгалтери та їх заступники, бухгалтери усіх категорій.
15. Старші: касири, табельники, інспектори, товарознавці, методисти, діловоди; касири, табельники, інспектори, товарознавці, методисти, діловоди.
16. Завідувачі: технічного архіву, архіву, канцелярії, машинописного бюро, гуртожитку, господарства, центрального складу, складу, копіювально-розмножувального бюро, бібліотеки.
17. Коменданти, вихователі гуртожитку.
18. Юрисконсульти усіх категорій.
19. Начальники штабу цивільної оборони.
20. Друкарки усіх категорій, секретарі – стенографістки.
21. Експедитори, агенти з постачання.
22. Водії автотранспортних засобів (легкових і вантажних автомобілів, автобусів).
23. Наукові працівники (головний, провідний, старший науковий співробітник, молодший науковий співробітник).
24. Директор: комплексу (оздоровчого, спортивного, туристського), установи (підприємства, організації) культури; директор (завідувач) позашкільного закладу; їх заступники.
25. Завідувачі: клубу, закладу клубного типу, костюмерною.
26. Керівники: художній, колективу (театрального, самодіяльного та інше).